

Aqqalu C. Jerimiassen

UPA 2022/122-1

Atassut

05. Maj 2022

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut akileraartarnermi aqqissuusseqqinnissamut siunnersuuteqassasut, akileraartarnermut ingerlatsineq ajornannginnerusoq, Kalaallit Nunaanni akileraarut ataatsimoortumik apparluni aammalu aningaasarsianut akileraarutit appartinneri ilaliullugu. Siunnersuut UPA 2023-mut saqqummersussanngorlugu suliarineqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Akileraartarnikkut tamatsinnut inuiaqatigiittut oqinnerpaamik pissarsiaqarfiunerpaasinnaasumillu inissisimanissarput Atassutip pingaartilluinnagarivaa.

Innuttaasullumi kaasarfiisa nunatta aningaasiviatut isigineqanngilluinnarnissaat siunertariuartarlutigu. Unali erseqqissaatigalugu, soorunami akileraarutitigut inuiaqatigiittut tamatta isertitaqarluarnissarput, iluaqutaasumillu inissisimanissaat mattunniarsarinngilluinnarparput.

Aajunali Atassummiit utertuarlugulu pingaartuutarput, akissaatinuku akitsuutillu qaffatsikkiartorneqarneri unitsinniagassat. Aningaasallu pisissutigisinnaanerata nalittorsarneqarnerusariaqarnerat pingaartuusoq. Naalagaaffeqatittami iluanut qivialaarsinnaasariaqarpugut, qanoq aningaasap pisissutigineqarsinnaanerata nikingatiginera eqqarsaatigalugu. Assersuutigalugu 100kr-iuteqarlutit pisiniaruit, Danmarkimiuppat nunatsinniuppalluunniit erseqqarilluinnassooq, tassami puussiaq ulikkaaqqajarunnanginnakku nunatsinniuppat.

Akileraartarnerli ataatsimut tamaat isigissagaannittaaq, uani pingaartuuvoq, illugiimmik innuttaasut akileraarutaat suliffeqarfiillu akileraarutaat appartikkiartorniagassaammata, avammut suliffeqarfinnut unammillersinnaasumik inissisimalissagaanni. Aningaasarsiornikkullu innuttaasut akileraartartut tamarmik kaasarfimmikkut pissarsiaqaatigisinnaanerpaasaannik iliortuartarnissarput pingaartuuvoq. Uani ilaatigut akileraarutit sippuutaanik utertooujussuarternerit nalilersorluagassaapput, tassami ilanngaatigineqarsinnaasut inummullu ilanngaat tamakkersimatinnagit, ukiut akileraarutigisimasat tamapajaarlunnarmik utertooutissanngortinneqarsinnaasarmata. Taassumallu malittaaniq oqartarnej pissakinnerpaat qanoq tassani paasisaasaanersoq eqqarsarnarsisarluni, ilumut isertitakinnerpaat pissakinnerpaappat? Imaluunniit akunnattumik isertitaqartuusut taakkuunerpat pissakinnerpaanngortittakkagut akileraartarnikkut eqarpallaamik inissisimanitta aqqani? Kingulleq Atassummiit

eqqortuunerusoraarput. Tassalu akunnattumik isertitallit taakkuusut nunatsinni annertuumik nammakkorsorneqartuusut, inuiaqatigiit ineriartoqqissappata innuttaasut akileraartartut akunnattumik isertitallit amerlanerusut pisariaqartippagut. Isertitakinnerpaanermiik akunnattumik isertitalittut ikaarsaarnissaq orniginarnerusariaqarpoq, ajornaqaarmi akunnattumik isertitaqartunngornermi nunatta karsiata kaasarfiatut isigineqartarnermut pisoqartuartartillugu, nunatsinni innuttaasut akorganni isertitatigut nikingassut anneruleralluttuinnarnissaa naatsorsuutigiuartarsinnaavarput.

Oqartarnek "pissaqareertut akissaqaaqat"-mik tassaavoq namminersortortatsinnut namminneerlutik imminnut isumalluuteqaratik qaqtissimasunut nikassaatit annersaat. Inuiaqatigiinni qaammaasaqassuseq ajoraluartumik tassani killeqartoq takuneqartarpoq. Assersuusiulaariaraannimi, Covid-19-ip annertungaartumik killilersimaarinninnerata nalaani, suliffeqarfiutillit namminersortut, ukiorpanni akileraarluarlutik inuiaqatigiinnut inoqatigiippassuarnut suliffissanik pissaqartitsereerlutik taperneqartariaqalermata, nikassatinik pisoorsuakkiaarinninnermillu nivinngartuinerit tamat oqallittarfiisigut imaaginnavimmata. Taassumallu ersersippaa, ajoraluartumik inuit systemikkut puigukkat suminginnarpallaarujussuarsimagigut, ilaatigummi allaat ima katataatitsigilersimavugut, suna tamarmi pisortanit isumagineqartussatut naatsorsuutigilerlugu. Tamakkulu pissutsit piaarnerpaamik naalagaaffinngorniarnermik neriulluarsaariartuusut ulloq taanna naalagaaffinngorutta aqqikkumaarnerinik oqarluartaarutiginiartuartaapaat. Nunami nammineertoq inoqanngikkuni pinngortitaannaammat, inuilliuku nammineernermikkut nuna inuiaqatigiillu kivikkumaaraat.

Akileraartarnerup nunatsinni piffissami aggersumi pingaartumik aqqissortariaqalenera, nalimmassartariaqalenerat, oqilisarneqartariaqalenera akitsuusiisarnikkullu periutsinik allannguisoqartariaqalenera uninngaannartinneqarsinnaajunnaarpoq.

Qitiusumullu Eqiterussinerujussuup appartikkiartuaarneratigut akileraarutitigut apparsaanissaq akissaqartilissagaluarparput. Kiisalu akileraarutit, akiitsuuterparujussuillu apparnerisigut inuuniarnermut akissaqarnerulissapput, sulerusussutsimut qaffassaataalluni, inuillu pisisinnaassusaat qaffappat inuiaqatigiinni suliffeqarfiit suliassaat annertusissapput, inuit nammineerlutik iniminnik pisisinnaalernissaat qallissaaq, kiisalu qitiusumiit ikiorserneqarnissamut isumalluuteqarneq appariartussalluni. Tassami innuttaasut nammineernerunissaat siunertaraarput.

Nutaavimmik akileraartarnikkut aqqissuussinermik ingerlataqartoqarniarli. Maanna inatsisaasoq tamaat peerlugu asuli iluani ilaartoqattaarunnaarlugu akileraartarnikkut innuttaasut akileraartartuusut oqilisaatilerniartigit.

Atassummiit taamatut oqaaseqarluta siunnersuut aningaasaqarnermut akileraartarnermullu ataatsimiitsitaliamut innersuupparput.